

MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
Polgármesterétől
Mátészalka, Hősök tere 9.
Tel.: 44/501-358 Fax.: 501-360
E-mail: polgarmester@mateszalka.hu

Száma: 2988-4/2021.

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -

a Szatmári Múzeum 2021. évi munkatervéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Mátészalka Város Önkormányzata 2013. január 1-jétől fenntartója a Szatmári Múzeumnak. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 42. § (4) bekezdés c) pontja értelmében a **múzeum feladatait éves szakmai munka- és pénzügyi terv alapján végzi**. A munkatervet a fenntartónak kell jóváhagynia.

A Kultv. 95/B. § (9) bekezdése értelmében a múzeum éves munkatervét

- a) a szolgáltatási feladatokkal,
- b) a kiállítási tevékenységgel,
- c) a gyűjtemények gyarapításával és nyilvántartásával,
- d) a tudományos kutatással és
- e) a műtárgyvédelemmel kapcsolatos szakmai mutatók alapján kell elkészítenie. A szakmai mutatókat a múzeum, valamint az országos szakkönyvtár és a megyei könyvtár éves munkatervéhez szükséges szakmai mutatókról szóló 51/2014. (XII. 10.) EMMI rendelet (a továbbiakban: EMMI rendelet) 1. melléklete tartalmazza.

A Szatmári Múzeum igazgatója összeállította és jóváhagyásra benyújtotta a múzeum 2021. évi munkatervét. A munkaterv készítésekor már több hónapja zárva volt az intézmény, a járványügyi helyzet bizonytalanná tette azt, hogy mikortól nyithatja ki kapuit a látogatók számára. A munkaterv szöveges formában mutatja be a múzeum szakmai tervét, de a tervezés nehézségei miatt az EMMI rendelet 1. mellékletében felsorolt szakmai mutatók nagy részéhez nem került mérőszám (pl. rendezvények résztvevőinek száma, múzeumpedagógiai foglalkozások és foglalkozások résztvevőinek száma) meghatározásra.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a Szatmári Múzeum 2021. évi munkatervének megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Mátészalka, 2021. szeptember 17.

Dr. Hanusi Péter
polgármester

határozat-tervezet

**MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ - TESTÜLETÉNEK
.../2021. (.....)**

HATÁROZATA

a Szatmári Múzeum 2021. évi munkatervéről

A Képviselő-testület

A Szatmári Múzeum 2021. évi munkatervét megtárgyalta és azt az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal *jóváhagyja*.

Mátészalka, 2021. ....

Dr. Hanusi Péter
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

A SZATMÁRI MÚZEUM 2021. ÉVI MUNKATERVE

2021. évi munkatervünket a 2020-as pandémiás év tapasztalatainak figyelembevételével tervezzük. A járványügyi szabályok fenntartása meghatározza tevékenységünket.

2013 január 1. fordulónappal fenntartó váltás történt a Szatmári Múzeum életében is. A korábbi fenntartók által működtetett Megyei Múzeumok Igazgatósága ebben formában megszűnt. A fenntartói feladatokat Mátészalka Város Önkormányzata látja el. Intézményünk önállóan működő és gazdálkodó formában működik tovább. Szakmai feladatainkat a megállapított állami normatívából, a kiegészítő normatívákból, pályázati forrásokból, külső támogatásokból és saját bevételekből tudjuk megvalósítani.

Ezen források részbeni megléte meghatározza a tervezést is, de a korábbi évek tapasztalatai alapján bízva a pályázati sikerekben szakmai munkánkat az alábbiakban körvonalazzuk.

2020-ban befejeztük a Járásszékhely pályázaton elnyert támogatásból a Pinceraktár első részének felújítását. 2021-ben az ide kerülő műtárgyak tisztítása konzerválása egyik fontos műtárgyvédelmi feladat. Ezzel hosszú távra megoldódott a műtárgyak szakszerű tárolása.

2020-ban ismét a Járásszékhely pályázaton újabb forrást nyertünk a pinceraktár másik két helyiségének felújítására. **2021. első félévében ennek a felújítási munkának az elvégzése következik.**

A korábbi évek sikerei alapján 2021-ben is megrendezzük a Múzeumok Éjszakáját, Fényes Napok Idegenforgalmi és Kulturális Fesztivált kísérőrendezvényeit és a Múzeumok Őszi Éjszakáját.

A sikeres TÁMOP 3.2.11 Irány a múzeum! c. múzeumpedagógiai pályázat tapasztalatai alapján kínáljuk programjainkat a térség iskoláinak és óvodáinak.

Tovább biztosítjuk a pályázat fenntartási kötelezettségével járó programokat a partnerintézmények számára.

A szekérszín és benne az állandó kiállítások felújítása a Kubinyi Ágoston program keretében az elmúlt években megvalósult.

A pincerekonstrukció ebben az évben befejeződik.

A 2021-es év legfontosabb feladata a külső homlokzat felújítása.

Október hónapra tervezzük a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségének közgyűlését mintegy 100 múzeum részvételével.

A Szalkai-Schwart-ház megnyitása és üzemeltetésének megszervezése 2021. év fontos feladata.

II. SZEMÉLYI-SZERVEZETI HELYZET

Személyi feltételeink:

Feladatainkat minimális létszámmal 5 főfoglalkozású dolgozóval látjuk el, az alábbi lebontásban:

- 1 igazgató-etnográfus,
- 1 múzeumpedagógus-könyvtáros-tárlatvezető,
- 1 adminisztrátor-teremőr
- 1 karbantartó-teremőr
- 1 takarító-teremőr.

A Szalkai-Schwartz-ház szakmai üzemeltetését munkaerő átcsoportosítással és plusz 1 fő alkalmazásával tudjuk megoldani. Egy főállású státusz létrehozásához Önkormányzat támogatását!

III. GYŰJTEMÉNYI MUNKA

1. Gyűjteményünk gyarapítása:

Tárgygyűjtés:

Kocsi,- szekér- és hintógyűjteményünkben a még hiányzó típusokat igyekszünk felkutatni, begyűjteni. E célt szűkös anyagi lehetőségeink figyelembevételével leginkább pályázatok útján próbáljuk megvalósítani, természetesen a pályázati kiírások függvényében. Az év folyamán kisebb néprajzi tárgyak gyűjtését is szorgalmazzuk.

Témagyűjtés:

Folytatjuk Szatmár néprajzi monográfiájának előkészítő munkálatait(Cservenyák)
Folytatjuk Szatmár néprajzi és egyházi emlékeinek kutatását és feldolgozását.

Folytatjuk a Kraszna mente településeinek néprajzi kutatását.

Folytatjuk a legényvirtus, paraszti agresszivitás témakörének kutatását. (Cservenyák)

Folytatjuk a új önálló sorozatunkat a Művészek - Kutatók – Gyűjtemények 2. számával
Kertész Klára kerámiái címmel

Előkészületben : Tony Curtis eddig nem publikált fotói c. album

Előkészületben: Mátészalka fotóalbum

2. Nyilvántartás:

Tovább folytatjuk a pincében és padlástérben elhelyezett néprajzi tárgyak leltári revízióját, műtárgyfotójának elkészítését, és a számítógépes nyilvántartást.

Digitalizálás:

A gyűjteményi anyag digitális nyilvántartásának folytatása a DIGITAR nevű programmal.

3. Gyűjteményrendezés:

Folyamatosan végezzük a néprajzi tárgyak tisztítását, konzerválását.
A teljes pincerekonstrakció után a műtárgyállomány rendszerezése.

4. Adattár:

Egyéni gyűjtésekkel bővítjük tovább adattári anyagunkat a 2021-es év folyamán.
(Cservenyák)

A könyvtári nyilvántartáshoz hasonlóan ebben az évben folytatjuk az adattári anyagunk számítógépre vitelét.

5. Fotótár

Digitális fotótárunk rendszerezését a „Where is it” nyilvántartó program segítségével katalogizáljuk. (Cservenyák L.)

6. Könyvtári munka:

Ebben az évben is tovább bővítjük könyvállományunkat elsősorban csere útján, de a kiemelkedő jelentőségű műveket természetesen anyagi lehetőségeinkhez mérten megvásároljuk.

Folytatjuk az új szerzemények számítógépes nyilvántartását a „JÓMAGAM” nyilvántartó program alkalmazásával.

7. Műtárgyvédelem:

A 2021-es évben is kiemelten fontos feladatunknak tekintjük már meglévő néprajzi nagytárgyaink, szekerek, kocsik, hintók fokozott állagvédelmét, tisztítását, konzerválását.

Legfontosabb feladat az új műtárgytároló blokkban a műtárgyak tisztítása, konzerválása.

IV. KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZÖNSÉGGKAPCSOLATI TEVÉKENYSÉG

1. Kiállítások

1./a Új állandó kiállítások a Szalkai-Schwartz-házban

Villamosítástörténeti kiállítás
Tony Curtis emlékszoba
Babagyűjtemény

1./b Időszaki kiállítások:

A 2021. évi munkatervünkben is fontos szerepet kapnak az időszaki kiállítások, mivel az elmúlt évek tapasztalatai szerint, a legtöbb látogatót az időszaki kiállítások vonzzák. Kiállítási tervünket alább körvonalazom, természetesen a változtatás jogát fenntartva és a jövőben felmerülő lehetőségek kihagyásával:

D.Papp Sándor festőművész kiállítása
Vig Ottó festő kiállítása
Kína magyar optikával, fotográfusok csoportos kiállítása a
Kínai Nagykövetség védnökségével
Gábor Marianne emlékkiállítás
Népviselő kiállítás

3. Múzeumpedagógia:

Földszinti raktárunkból a műtárgyak az tetőtéri műtárgyraktárakba kerültek át. A raktár helyébe korszerű oktatóterem került kialakításra.

A Szatmári Múzeum múzeumpedagógiai feladatterve :

„Tiszta udvar, rendes ház” címmel újabb múzeumpedagógiai programsorozat indult a Szatmári Múzeumban.

Az együttműködő partner iskolák között szerepel az Esze Tamás Gimnázium, a Kálvin, a Képes, a Móricz, a Széchenyi Általános Iskola, valamint a Négy Évszak Óvoda. A szeptembertől induló múzeumi programok Szatmár néprajzát, népi kultúráját hivatottak megismertetni kicsiknek és nagyoknak egyaránt, - melyben van *múzeumi nap* általános- és középiskolások részére, *tematikus foglalkozások* ovisoknak és kisiskolásoknak, valamint *egész napos családi foglalkozás* várja a szabadidejüket szórakozva-tanulva eltölteni kívánó családokat.

Belül tágasabb !

Múzeumi nap általános iskolások részére

1. **A szoba:** hímzés – gyöngyfüzés
2. **Műhelyek:** csizmadia – fazekas (bőrözés, agyagozás)

Múzeumi nap középiskolások részére

1. **Mesterségek:** A kerékgyártó
2. **Mesterségek:** A kovács

Nyitva van az aranykapu ...

Foglalkoztatási forma: **Tematikus foglalkozássorozat** ovisoknak, - kisiskolásoknak

1. Jeles napok – mézeskalácssütés
2. Mozgásos népi játékok I.
3. Mozgásos népi játékok II.
4. Csutkababa készítés
5. Állatfigurák kukoricaszárból

Apád, anyád ide jöjjön!

Foglalkoztatási forma: **Egész napos családi foglalkozás**

Őszi – téli munkák, játékok, ételek

1. Kukoricahántás – darálás, puliszkafőzés

2. Játékkészítés kukoricacsutkából, csuhéból
3. Szövéss – fonás, kenyérlángos sütés
4. Téli tüzelő előkészítése: favágás, fűrészelés

Őszi – téli ünnepek, játékok, ételek

1. Libalegelő (játékos családi nap)
2. Márton nap
3. Tökös legénynap (töksütés, játékkészítés, versenyek)
4. Krumplis leánynap (lapcsánka készítés)

3/3. Közművelődési rendezvények

2021-ben új közművelődési stratégiát valósítunk meg különböző célcsoportok érdeklődésének megfelelően az elmúlt 25 év látogatói szokásainak elemzése alapján.

„Múzeumi Szabadegyetem” sorozat

A Szabadegyetem azzal a gondolattal született meg, hogy közérthető, ugyanakkor tudományos igényű előadások keretében mutassa be világunk legidősebb kérdéseit. Ennek fényében idén változatos és tanulságos előadásokkal várjuk az érdeklődőket.

A Szabadegyetem előadásai minden érdeklődő számára nyitottak, középiskolai tanárokat, diákokat és szüleiket egyaránt szeretettel hívjuk.

Programtervezet: **Dr.Lovass Kiss Antal** egyetemi docens, etnográfus Debreceni Egyetem
Dr.Balázs Géza tanszékvezető egyetemi tanár, nyelvész, ELTE BTK Mai Magyar Nyelvi Tanszék
Dr.Vitéz Ferenc főiskolai docens, művészeti író, költő, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Dr.Pallai László történész, Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének intézetigazgató-helyettese

Múzeumi Borestek

Magyarország történelmi borvidékeinek bemutatkozása.

Bátran kijelenthetjük, a borkultúra virágzása nagyban köszönhető jelentős közösség építő, formáló, és megtartó erejének. Ezért gondoltuk azt, hogy szűkebb pátriánkban, ezen a homoki, kevés bormívelő hagyományokkal rendelkező vidéken jó pár száz „borban gondolkodó” barátunknak teremtünk rendezvényeink által egy valós közösségi fórumot. Reméljük, hogy együtt gondolkodva, cselekedve, egy vidám, derűs sorozatot indítunk útjára, melyen keresztül hasznos és fontos információk, érdekes hírek, juthatnak el borkedvelő barátainkhoz.

Szatmári Pálinka Akadémia

A Szatmári Múzeum a pálinkagyártó szakképzés oktatóközpontja, melynek eredményeként az elmúlt nyolc évben több, mint 300 hallgató vehette át szakképesítést igazoló OKJ-s bizonyítványát. Megyénk, mint pálinka nagyhatalom, fontos szerepet játszik ennek a hungarikumnak és a hozzá kapcsolódó kultúrának az ápolásában.

A képzésben és továbbképzésben kívánjuk megvalósítani a magyar gasztronómiai hagyományok továbbélését.

Gasztroszínház a múzeumkertben

„Ketten kellünk hozzá. Mindig. Ahhoz, hogy élni kezdjen egy gondolat, egy történet, egy érzés. Én csak elkezdhetem” – írja halhatatlan soraiban Krúdy.

Krúdy szellemében a Gasztro Színház megteszi az első lépést, és olyan exkluzív közösségi élményeket – összművészeti eseményeket - hoz létre, melyben ötvözi a gasztronómiát és a színművészetet, Magyarországon és a világon is újnak számító gasztroszínházi forma meghonosításával.

Cél hogy a látogató megtapasztaljon valami új, különleges élményt, amilyennel eddig még nem találkozott. Egy olyan gasztroszínházi előadást, ahol keveredik egymással íz, illat, hang, mozdulat, vizualitás.

A Gasztro Színház megszületését három dolog motiválta: a digitális korban felértékelődnek a minőségi közösségi események, egyre növekvő igény mutatkozik a csúcsgasztronómia iránt, illetve a kortárs színház egyik fősodra kilép a színház falai közül és új megnyilvánulási lehetőségeket keres magának a nézőkkel való közvetlenebb kapcsolatba lépéshez.

2021-ben is részt kívánunk venni a hagyománnyá vált:

Múzeumok Éjszakája

Fényes Napok

Múzeumok Őszi Fesztiválja

Múzeumok Őszi Éjszakája c. programsorozatban, amelyhez számos múzeumpedagógiai foglalkozás kapcsolódik.

A mátészalkai Szatmári Múzeum kommunikációs terve 2021-re

Bevezetés

A múzeumok, mint speciális kulturális intézmények az elmúlt húsz évben jelentős kihívásokkal találkoztak, hiszen új működési gazdálkodási feltételek jöttek létre. A piacgazdaság mechanizmusa megérintette ezt a zárt tudományos, kulturális szférát is. A folyamatos megújulás kényszere természetesen nem új, nem ismeretlen jelenség számunkra, hiszen a múzeum, mint intézmény megalakulásától fogva állandó változáson megy keresztül.

A múzeum, bár alapfeladataiból adódóan a társadalom szolgálatában álló „non profit” intézmény, mégsem vonhatja ki magát a piaci viszonyok hatása alól. A múzeum versenyhelyzetben van programjait illetően, hiszen számos nem „múzeum típusú” intézmény rendez igen sikeres kiállításokat.

Környezet és társadalma

Ma jelenleg a legsúlyosabb probléma a társadalom relatív szegénysége, az erős, képzett kultúrát és pénzügyileg is biztos lábakon álló középosztály hiánya.

A másik – ugyancsak jelentős - probléma, hogy a mai magyar társadalom gondolkodása alapvetően pénz- és jövedelem centrikus. Nincs különösebb értéke a kultúrának és a vele foglalkozóknak. Ennek következménye, hogy felértékelődött az igénytelen, populáris kultúra.

A társadalmi változások – a technika fejlődése, az információs társadalom kialakulása, a szabadidő eltöltés új lehetőségeinek keresése -, mind kihívások sorozatát tárják elénk.

A múzeum elsődleges feladata ma az, hogy a gyűjtemény a lehető legteljesebben és a lehető szélesebb körben hasznosuljon. Közvetve befolyásolja életünk mind több területét, vállaljon szerepet a kultúrateremtésben és a kultúraközvetítésben egyaránt.

A modern múzeum legyen kulturális központ az adott közösség, város, térség, régió számára.

„Látogatóbarát múzeum” kialakítása

A múzeumi munka gyakorlatában a közönség szolgálata elsődlegessé vált. Tapasztalatok igazolják, hogy a látogatói kör bővítése csak úgy lehetséges, ha múzeumunk személyi, szervezeti és infrastrukturális szempontból is alkalmazkodik a megváltozott igényekhez, és az intézmény fejlesztési koncepcióját a „Látogatóbarát múzeum” megvalósításának jegyében készíti el. A látogatói elvárások megismerése érdekében átfogó látogatói felmérések voltak szükségesek, melyek megbízható adatokkal mutatják be a látogatói szokásokat. A következtetések levonásával lehetőség nyílt arra, hogy a múzeumi profilunk sajátosságaira építve kidolgozzuk közönségkapcsolati programjainkat, melyek célja – a látogatószám növelése mellett -, hogy minél szélesebb látogatói kört érjünk el, és kínálatunk az óvodás korosztálytól a nyugdíjasokig terjedjen.

Ezért folyamatos célunk,

- **a múzeum alkalmassá tétele a korszerű oktató, szórakoztató, élményt nyújtó programom befogadására,**
- **a „gyermekbarát” intézmény külső és belső képének kialakítása,**

- a múzeumot látogató gyermekekből a kultúra iránt fogékony, a nemzeti kulturális örökségre büszke, és azt ápoló múzeumlátogatók váljanak.

1. Környezetelemzés

Az 1975-ben alapított **Szatmári Múzeum** a régió összegyűjtött szellemi és tárgyi örökségének legrangosabb központja, a régió egyetlen tudományos intézménye. Gyűjteményünk alapját a közel száz darabot számláló, szekér- kocsi-és hintógyűjtemény képezi, mely gazdagon illusztrálja a XIX.- XX. századi magyarországi népi teherhordás, és a polgári és nemesi személyszállítás közlekedési eszközeit.

Mindezeket a három részből álló körpanorámás szekérszínben tárjuk a látogatók elé. Ugyanitt láthatóak a szekérbiztosítás kismesterségei: a **kerékgyártó műhely**, a **kovácsműhely**, valamint a szatmári nép gazdálkodását bemutató **mezőgazdasági eszközök** gyűjteménye. „**Asszony a háznál**” címmel a **szövés-fonás**, a **kenyérsütés** és a **tej feldolgozásának eszközkészletét** is itt mutatjuk be.

A múzeum épületében, az egykori főispáni házban, az u. n. Péchy-palotában az állandó kiállítások között a nemzetközileg is elismert festőművésznő **Gábor Marianne** érdemes művész festőművésznő életmű kiállítása, **Kertész Klára** keramikusművész alkotásai, valamint **Kútvölgyi Mihály fotóművész** Szatmár-beregi fafaragások c. fotókiállítása látható.

A Szatmári Múzeumban szervezett programok egy része tehát a fent említett állandó kiállításokhoz, másik része pedig az évi 10-15 időszakos kiállításunk valamelyikéhez kapcsolódik.

1. 1. Múzeumépület

A Szatmári Múzeum 1975-ben talált otthonra a megüresedett főispáni házban, az u. n. Péchy palotában. Az állandó felújításoknak, karbantartásoknak köszönhetően méltó körülmények között tudjuk fogadni az épületben a látogatókat, ill. az elegáns polgári környezet a városi kulturális élet egyik fellelegvára lett. Az épületben található két időszakos kiállítóterem konferenciák megrendezésének helyszínéül is kiválóan alkalmas, amelynek lehetőségével igen gyakran élünk. 2008-ban került átadásra egy három évet átfogó műtárgyvédelmi program keretében elkezdett modulrendszerű műtárgyblokk. A beruházás eredményeként a múzeum tetőterében 260 négyzetméter beépített alapterületű szekcionált műtárgyraktárt hoztunk létre.

A múzeumot kereső autós látogató a város egyik forgalmas csomópontjában talált eddig egy kisebb méretű múzeum feliratú irányító táblácskát, amit vagy észrevett, vagy nem. 2010-ben került kihelyezésre két nagyobb méretű piktogramos tábla, ami nagy mértékben megkönnyíti az idetalálást.

A múzeumba való belépés előtt már közvetve kommunikálunk a látogatóval. Az épület előtt kultúralt parkolót találnak az autós érkezők a megújult Kossuth utcán.

Az előtérbe lépve a múzeum keletkezésével, ill. gyűjtőterületével kapcsolatos információkat kapnak a látogatók.

A múzeum épületét szinte körülöleli egy U alakú szekérszín, közepében hatalmas füves területtel. A népi jellegű építmény kiválóan alkalmas a szekérgyűjteményünk és a paraszti tárgyi kultúra

prezentálására. Udvarunkat, mely sok-sok gyermekprogramnak is helyszínt ad folyamatos gondozással, fűnyírással, virágosítással tesszük otthonosabbá.

Látogatóink sorozatos visszajelzéséből tapasztaljuk, hogy olyan érzésük van, mintha nem is múzeumba, hanem vendégségbe jöttek volna.

Ezt a komfortérzetet kívántuk bővíteni az u. n. téli kertünkkel is, amely összekötő kapocs a fő épület és a székérszín között, ugyanakkor a fonott vesszőszékekkel berendezett helyiség pihenőhelyként is szolgál.

Kulturált mosdót a látogató az épületben és az udvari részben is egyaránt talál. Ennek színvonala, higiéniája mindig rendkívül fontos számunkra hiszen, sok mindent elárul az intézményről és annak gazdájáról.

1. 2. Nyitva tartás

Látogatói igényeket szem előtt tartva kétféle nyitva tartással dolgozunk. A téli hónapokban 8-16 óráig, nyáron 8-17 óráig, és hétvégeken is nyitva tartunk. Ennek változásáról a bejáratú ajtón és honlapunkon mindig tájékoztatjuk a közönséget. Rugalmasak vagyunk, a hétfői nap is a látogatók rendelkezésére állunk, senkit nem küldünk el, Hétfő szünnap! felkiáltással.

1. 3. Teremőrök, tárlatvezetők

A múzeum frontembere a teremőr. Vele találkozik a látogató, tőle kér információkat, rá támaszkodik, ha eligazításra van szüksége.

A múzeumunk öt fővel dolgozik. Igazgató, múzeumpedagógus, adminisztrátor, karbantartó, takarító. Három fő a saját munkája mellett tárlatvezetői feladatokat is ellát, kettő pedig teremőri feladatokat. Alapvető elvárás mindenkivel szemben, hogy kellő udvariassággal és felkészültséggel rendelkezzen. Múzeumunk igazgatójának jelszava: Első a látogató!

Idegen nyelvű csoportok (német, angol, francia) vezetését is el tudjuk látni.

1. 4. Kiállítások

1. 4. 1. Állandó kiállítások

Megújult multimédiás és interaktív kiállításaink a mai kor elvárásainak megfelelő szinten interpretálják gyűjteményi anyagunkat.

Állandó kiállításaink leginkább néprajzi-helytörténeti témákat dolgoznak fel. Ez az az anyag amivel a helyi közönség a legtöbbször találkozik. Az oktatás számára is ez a leghasználhatóbb, hiszen erre építhet a hon- és népismeret és a történelem, ill. magyar órák keretén belül.

A kiállítási módszerek és a látogatók igényei is megváltoztak az évek során.

Célszerű látványos, a látogatók fantáziáját jobban megmozgató enteriőr-kiállításokat, interaktív kiállításokat megvalósítani, s az „eladhatóság” szempontjából különösen jelentős a kiállításokhoz kapcsolódó programok szervezése

Ezt a koncepciót állandóan szem előtt tartjuk, hogy a visszatérő látogatók mindig találjanak valami újat az állandó kiállításainkban.

1. 4. 2. Időszaki kiállítások

Az időszakos kiállítások rendezése mindig jelentős részét képezték múzeumi tevékenységünknek. Évente 10-15 kiállítást rendezünk, amelynek megnyitása - biztos pontként - mindig egy hétfői napra esik. Télen 17, nyáron pedig 18 órakor kezdődik a megnyitó, alkalmazkodva rendszeres látogatóink munkarendjéhez.

E kiállítások éves szervezésénél és rendezésénél mindig figyelembe vesszük, hogy a múzeumnak sokfajta látogatója van. Az eltérő életkor, a különböző érdeklődés mind-mind speciális igényeket vet fel. 3 időszakos kiállító terem áll a rendelkezésünkre, amelyeket többnyire kortárs képzőművészeti alkotásokkal töltünk meg, de törekszünk arra, hogy mindenki találjon benne számára a megfelelő, értékeset. A kellő egyensúly megtalálása a fő cél. Ebben jelentős szerepe van a múzeumpedagógusnak is. Az ő feladata többek között, hogy a muzeológus által megálmodott kiállítást köznyelvre fordítsa. A közös munka során könnyebben megérthető a muzeológus által remélt mondanivaló, annak feldolgozása, a célcsoportnak való átadása.

2. Célcsoport - analízis

A múzeum bármennyire is az általában vett közönséget tekintti potenciális igénybe vevőnek – mégsem nyújthat a látogatók minden rétegének teljesen azonos szolgáltató csomagot. A fogyasztóközönség differenciáltsága az igények, az elvárások differenciáltságát eredményezi. Intézményünknek ezeket a különböző igényeket kell kielégíteni.

2. 1. Múzeumbaráti körök

A Szatmári Múzeum baráti körként is működik a Mátészalkai Művészetbarát Egyesület. A közel 400 tagot számláló egyesület kulturális, művészeti élete rendkívül színes.

A múzeum és az egyesület között egy kiegyensúlyozott munkakapcsolat jött létre, melynek eredményeként - immáron 20 éve - számos nivós kulturális program – koncert, író olvasó találkozó, előadóest, kiállítás – jöhetett létre.

Ezért tehát nyilvánvaló, hogy az egyre nivósabb, és közönséget vonzó rendezvények szervezését, s az együtt működést, a közös programok szervezését folytatni kell.

2. 2 Családoknak szóló programok, rendezvények

Szükség van külön családi programokra, melyek élményt nyújtanak a gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt, a család együttlétét erősítik. Itt van lehetőség olyan színes kínálat felállítására, amely akár el is térhet a múzeum tevékenységétől, de érdekességével, különlegességével sok embert vonz. Elsődleges célunk azonban a népi kultúra bemutatása, életben tartása, és erről a jövőben sem mondunk le.

Mialatt a közönség kellemesen szórakozik talán felmerül benne a gondolat, hogy később, csendesebb körülmények között visszatér és alaposabban megnézi a kiállításainkat.

Évek óta részt veszünk a nagy országos családi rendezvénysorozatban, A Múzeumok Éjszakáján, a tavalyi évben a Múzeumok Őszi Éjszakáján is változatos családi programokat kínáltunk a látogatóknak.. Minden év szeptember hónap első napjaiban kerül megrendezésre a Mátészalkai Fényes Napok rendezvénysorozat melyben aktívan részt vesz a Szatmári Múzeum is, s amely szinten alkalmat ad számos családi program megtartására.

2. 3. Exkluzív (érdeklődés szerint válogatott csoportok)

A Szatmári Múzeum épülete méltóságot, eleganciát sugall, ezért kiválóan alkalmas irodalmi körök, író-olvasó találkozók, történelmi emlékülések, kamarahangversenyek

befogadására, lebonyolítására. Ezekkel a lehetőségekkel a Művészetbarát Egyesülettel karöltve számos esetben élünk és élni is fogunk a jövőben is.

A múzeum szekérszíne és udvara, a természetes környezet népszínművek bemutatására igen alkalmas. A Talán Teátrum, valamint más amatőr színjátszó csoport felnőtteknek, a Ládafia Színház gyerekeknek tartott már több alkalommal népi témájú darabot. Reményeink szerint a jövőben is megvalósulhatnak ilyen jellegű előadások.

2. 4. Ifjúság

A legszélesebb réteg és a legnehezebb az igényeiknek megfelelni. Őket érinti meg a leghamarabb a fejlődés. Nemcsak ismerik, de használják is a technika legújabb vívmányait. Itt kell versenybe szállnunk a videóval, a számítógéppel, a multiplex mozikkal és a plázákkal. Mi sem kerülhetjük meg a digitális eszközök alkalmazását. Egy u. n. „*geoláda*” a múzeumunkba is elhelyezésre került, így a technika- és a kalandvagyók GPS segítségével bukkanak ránk. Honlapunkat kívánjuk olyan izgalmassá tenni, amivel az ifjúság azon részét célozzuk meg, amelynek kíváncsiságát csak az internet által nyújtotta eszközökkel lehet felkelteni.

2. 5. Oktatási- nevelési intézményekben dolgozók, tanulók

Sajnos Magyarországon még nem terjedt el az a gyakorlat, hogy a múzeumok oktatással kapcsolatos tartalmait a Nemzeti Alaptantervhez, az érettségi követelményrendszeréhez, általánosan elterjedt kerettantervekhez, vagy a pedagógusok által fontosnak tartott fejlesztési területekhez kapcsolódjanak. Az óráit tudatosan szervező tanár számára elengedhetetlen információ, hogy az adott múzeumi foglalkozás milyen fejlesztendő kompetenciaterületeket érint. A tanárok ezen információk alapján könnyebben dönthetnek arról, hogy az adott foglalkozást hogyan kapcsolhatják az aktuális tananyaghoz.

2.5.1. Az óvodapedagógusok

Feljűk már konkrét lépéseket tettünk, amikor az elműlt évben „Népi gyermekjátékok” c. kiállításunk apropóján. A telt házas jelenlét bizonyította számunkra, hogy igény van az ilyen jellegű találkozásra. A rendezvény után a múzeumban az óvodás csoportok látogatása jelentősen megnűtt.

2.5.2. Az általános iskolai pedagógusok számára szervezűnk hasonló előadást, mely lehetőséget ad a további kapcsolattartásra is.

Műzeumi órák. A Szatmári Múzeum szekérszíne igen alkalmas hon- és népismeret, történelem és irodalom órák tarására. A *kenderfeldolgozás* eszkűzkészlete, a *tejfeldolgozás* fázisai, a *földművelési* eszkűzök, *sűtés-fűzés* edényei mind kiváló lehetőséget nyűjtanak az óvodás és általános iskolás gyerekcsoportok múzeumi órán való részvételéhez. A *népi udvari játékok* eszkűzei (gólyaláb, rongylabda, medvetalp stb.) mindig osztatlan sikert aratnak a foglalkozások szűneteiben.

Kézműves foglalkozások, bemutatók. Két éve kezdűnk el *agyagozással* foglalkoztatni gyerekeket. Kertész Klára keramikusművész kiállításai anyaga adta az apropóját, hogy agyagból állatfigurákat készítsenek a gyerekek maguk is. Az idén *gyűngyfűzéssel* bővűlt a kínálatunk, jűvűre pedig egy cipésműhely berendezése adja majd a keretét a *bűrtárgy- készítés* foglalkozásaihoz.

2.5.3. Főiskolai, egyetemi hallgatók. Nagyon jó a kapcsolatunk a Nyíregyházi Főiskolák és a Debreceni Egyetemek hallgatóival. Főleg a tanító -, a kommunikáció- és a néprajz szakos hallgatók keresik meg múzeumunkat és annak könyvtárát. Régebben főleg a szatmári néprajz és a múzeum keletkezésével, valamint gyűjteményével kapcsolatos témák voltak terítéken. Az utóbbi egy-két évben a múzeumpedagógia egyre nagyobb teret hódít a hallgatói kutatási témák között. Velük a kommunikálás előzetes egyeztetés alapján telefonon, e-mailben, vagy személyesen történik.

2.6. Speciális foglalkozást igénylők (rokkantak, siketek, vakok, értelmi fogyatékosok)

A felsoroltak közül eddig csak az értelmi fogyatékos csoportok vették igénybe rendszeresen a múzeum szolgáltatásait, így az ő elvárásaihoz minden esetben tudunk tudunk igazodni. A városban működő kiegészítő iskolával tartjuk a kapcsolatot, tanulói gyakran vesznek részt a múzeumpedagógiai foglalkozásaink valamelyikén. Nekik úgy állítjuk össze a feladatokat, hogy szellemi képességeiket ne haladja meg.

3. Arculatterv, imázs

A Szatmári Múzeum fő profilját a szekér-, kocsi- és hintógyűjtemény adja, tehát az imázs kialakításában ezé a főszerepet. Emblémánk is egy stilizált kocsi, de kiadványaink még igen változatos formát mutatnak.

3.1. Kiadványok

Tájékoztató kiadványainkat – a pályázati lehetőségeket kihasználva – igyekszünk megjelentetni. A múzeumot bemutató kétféle kiállítási katalógus közül az egyiknek van angol nyelvű változata is.

Múzeumpedagógiai programjainkat igényes feladatlap csomaggal egészítjük ki.

Nagyobb rendezvényeinkhez plakátot, időszaki kiállításainkhoz meghívót készítünk.

Tavaly készült el egy igényes kovácsoltvas megállító tábla a múzeum bejárata előtt, amely az aktuális időszaki kiállításunkról hívatott tudósítani.

A múzeumhoz tartozó Művészetbarát Egyesületnek egy több mint háromszáz főt számláló e-maillal rendelkező adatbázisa van, így kör-email formájában is értesítjük tagjainkat az éppen aktuális rendezvényünkről.

3.2. Honlap

A múzeum saját honlapja: www.szatmarimuzeum.hu így naprakész információkkal szolgálhatunk az érdeklődőknek. Ez az az elérhetőségi forma, amellyel főleg az ifjúság felé kívánunk nyitni és különböző feladatokkal tartani velük a kapcsolatot.

A Face-book oldalunk szintén naprakész.

3.3. Média

A média munkatársai közreműködésével a legkülönbözőbb fajta közönséghez juthatnak el kiállításaink, programjaink hírei. Gyakran kapunk meghívást a regionális televíziók, rádiók műsoraiba, ahol népszerűsítheti a múzeumot, ill. programjainkat, de szinte minden időszaki kiállításunk megnyitóján, múzeumpedagógiai programunk valamelyikén, vagy különleges rendezvényünkön itt vannak a sajtó munkatársai is. Gyakran mi magunk írunk cikket a városi, vagy megyei lapba, programjainkat értékelve, vagy éppen beharangozás céljából.

3.4. Turizmus, idegenforgalom

Fontos, hogy a szervezett turizmust is meg tudjuk nyerni, látogatóink körébe be tudjuk kapcsolni. Több turinform irodával tartjuk e-mailen keresztül a kapcsolatot, akiknek tájékoztatót küldünk az éppen aktuális programjainkról.

Mátészalka Szatmár kapuja. A szatmári körutakra jövő látogatók sok esetben használják kiindulópontként a Szatmári Múzeumot. A tárlatvezetésen a körutakra indulók számára átfogó képet adunk a szatmári emberről, a szatmári tájról.

Évek óta aktív résztvevői vagyunk a Fényes Napok Fesztiválnak. Az idén is a programsorozat ideje alatt a múzeum épületében új kiállítást nyitunk, a múzeum kertjében gyermekprogrammal készülünk, esténként pedig jazzkoncert várja a látogatókat.

A helyes egyensúly megtalálása és megtartása folyamatos kihívás számunkra. Hogy jó úton járunk, bizonyítja számunkra több országos elismertség.

Az utóbbi évek közül a két legfontosabb:

- Az év múzeuma pályázaton a város kulturális életében játszott szerepéért a Szatmári Múzeum az ICOM Magyar Nemzeti Bizottsága különdíját kapta.
- A Pulszky Társaság Kismúzeumi Tagozata Poroszlai Ildikó – emlékérmét kaptuk meg a kiemelkedő múzeumi tevékenységünkért.

4. Múzeumpedagógiai kiadványok

Irány a múzeum! c. projekt eredményeként elkészült egy rendkívül igényes 14 lapból álló feladatlap csomag, mely munkáltató feladatlapok lefedik a témnapok teljes körét.

Egyéb rendezvények:

A városban működő nyugdíjas klubok és a bármilyen szempontból egészségkárosodottakat gondozó, tömörítő egyesületek, klubok továbbra is számíthatnak múzeumunkra, készséggel adunk helyet foglalkozásaik, konferenciáik megrendezéséhez.

Idén is szervesen kapcsolódunk a **Mátészalkai Fényes Napok Kulturális és Idegenforgalmi Fesztivál** rendezvénysorozathoz kiállítások rendezésével.

VI. SZAKMAI PÁLYÁZATOK, KONFERENCIÁK ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK

KONFERENCIÁK:

Októberben kerül megrendezésre a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetségének éves közgyűlése közel 100 magyarországi és határon túli magyar múzeum részvételével.

Nemzetközi szakmai kapcsolatok:

A pandémia miatt időszakosan megszakadt nemzetközi kapcsolatok újrászervezése folyamatban van.

VII. A KÖLTSÉGVETÉS ADATAI

2013-tól a fenntartó Mátészalka Város Önkormányzata.

A múzeum önállóan működő és gazdálkodó intézmény szempontjából.

Igyekszünk újabb támogatókat megszerezni a múzeum számára.

Saját bevételünket múzeumi helyszínek bérbeadásával kívánjuk növelni.

Energiatakarékos izzók alkalmazásával csökkentjük a villamos energia felhasználását.

KARBANTARTÁS, FELÚJÍTÁS, ESZKÖZBESZERZÉS:

2021-ben legfontosabb a múzeum épület külső felújítása!!!

IX. BIZTONSÁG, VAGYONVÉDELEM

A kiépített térfigyelő kamerarendszert vagyónvédelmi szempontból megfelelő védelmet nyújt.

2021. évi munkatervünket a fentiekben körvonalaztam, természetesen az év közben felmerülő lehetőségek kihagyásával, valamint költségvetésünk messzemenő figyelembevételével.

A 2020-ban megállapított múzeumi szakfelügyeleti észrevételek intézkedési tervének végrehajtása.

A járványügyi helyzet azonban minden tervezetet felülír, ennek függvényében szíves figyelmébe ajánlva,

tisztelettel:

Dr. Csereenyák László PhD
múzeumi igazgató
c. egyetemi docens

Mátészalka, 2021. március 10.

VÉLEMÉNYLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMÁJA, IKTATÓSZÁMA: 2988-4/2021.
Előterjesztés a Szatmári Múzeum 2021. évi munkatervéről

Előterjesztés készítéséért felelős(ök): Potosné Dr. Kovács Zsuzsanna aljegyző,
Cservenyák László igazgató,
Imre Miklósné intézményi referens

Előterjesztés véleményezése:

NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:
NÉV:	VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

Előterjesztést ellenőrizte:

Ellenőrzés időpontja: 2021. szeptember ...²⁰

Előterjesztést jóváhagyta:

2021. szeptember ...²⁵